(פארטזעצונג פון פיידזש 4.)

נען דעם פאָלק, אין איינער פון דיעזע אין געאָרג בראנדעס, דער וועלטס גרעסטער קריטיקער, איד און דענישער פאטריאָט. מעגליך אז ניט מיט זיין איינענעם פרייען ווילען איז ער געקומען צו אונז. עס איז מעהר ווי וואהרשיינלעך אז זיינע גע־ליעבטע פאָליאקען" וועמעס קרייזדע ער האט זיך אזוי אָפט אנגענומען האבען איהם פערטריבען צו אונז אָבער ווי זאָגט מען: זאָל זיין פון א פאָלאק אבי צום לעבען.

מיט בראנדעסעס ארויסטרעטען אלס פערטהיידיגער פון די אידישע אינטע־רעסען אין פוילען זיינען אונזערע לעזער שוין בעקאנט. אין דיעזען ארטיקעל ווילען מיר די לעזער בעקענען מיט בראנדעסעס אנזיכטין און סימפאטהיען אין דער איצ־טיגער מלחמה. זיינע אנזיכטען און סימ־פאטהיען זאָגט בראנדעס ארויס אין אן ארטיקעל אין דער דענישער צייטונג "פאָליטיקען", וועלכע איז איינגעגעלעך אן אנטוואָרט אויף אן אָפענעס ברייף צו בראנדעסען, וועלכען דער בעוואוסטער פראנצויזישער זשורנאליסט און עקס־פרעס מייניסטער קלעמאנסאָ האט אָבגע־דרוקט אין זיין צייטונג "דער מענש אין קייטען".

איך וויל, אז איהר זאָלט פערשטעהן, שרייבט בראנדעס, דאס דער פאקט אז מיין ברודער אין א מיניסטער אין דעם דענישען קאבינעט האט גאר ניט צו טהון מיט דעם וואס איך וועל דאָ זאָגען.

איהר זייט נערעכט ווען איהר שרייבט אז א מיניסטער שטעלט אין דעם דענישען קאבינעט איז גאר ניט אין פערגלייך מיט די געשעהענישען אן לוואוען, אן רהיימס, און וואָלט עס געווען אין מיין מאכט זייט זיכער, אז דער אינגליקליכער שיקזאל פון די דערמאָהנטע שטערט וואָלט געווים גע־ען אן אנדערער. ליידער איז עס אָבער ניט געווען אין מיין מאכט צו פערהינדע־רען און פראָטעסטירען, ווען געוואָלט איז רעכט, איז ניט מעהר ווי זיך מאכען צום נארען. ווען איך זאָל זיך דארפען פער־נעהמען מיט נוצלאָזע פראָטעסטען אלע מאָהל, ווען אין דער וועלט קומען פאר גרויליטהאטען וואָלט מיר פשוט קיין צייט ניט געבליבען פאר עפעס אנדערש.'

וואָס דענעמארקס שטעלונג צו דייטש לאנד אנבעטרעפט, בעזאָטערס אין בעצוג צו דער שלעזוויגען פראגע, האָב איך שוין אָפט מיין מיינונג וועגען דעם ארויסגע־זאָגט, אזוי אז איהר וועט מיך ניט קענען בעשולדיגען דאָס מיינע מיינונגען. זיינען געשאפען געוואָרען ערשט אין דיעזער מלחמה.

איהר בעהויפטעט אז עס איז א גרויסע פיינהייט פון דענעמארק, וואָס זי ענטזאגט זיך אָנצוגרייפען דייטשלאנד. איהר פרעגט וואָס פא ראָלע מיר דענער ערוואָרטען צו שפּיעלען אין יענעם גרוי־סען מאָמענט ווען מען וועט ריידען פון שלום. מיט וואָס פאר א רעכט מיר וועלען קענען בעטען ביי די עליים אז זיי זאָלען אונז צוריק געבען די פראָווינצען? דיע־זע פראגען צייגען אז איהר זייט גאר ניט בעקאנט מיט אונזערע פערהעלטניסע. קיין מענש אין דענעמארק וואָס האט נור דעם מינדעסטען פאָליטישען בעגריף, האט ניט דעם וואונש און וועט קיינמאָהל ניט פערלאנגען אז דענעמארק זאָל הערשען אי־בער א בעפעלקערונג וועלכע איז ניט דע־ניש און ווען נור מיט ברוטאלער מאכט וועט מען מוזען ארויפצווינגען דעם דענ־שען נאציאָנאלען גייסט. ווייל איהר דארפט וויסען, אז די גרעסטע מעהרהייט פון יענע הערצאָגטהימען זיינען דייטשען דורך און דורך. איהר רעדט גלייך ווי איהר וואָלט דיעזע פראָווינצען שוין געהאט אין אייער האנד. עס איז דאָך נאריש צו בע־טען עפּעס ביי אימיצען ווען האט ניט צו געבען. דערווייל איז דייטשלאנד נאָך דער בעל הבית איבער שלעזוויג און ניט די עלייס."

מערקווירדיג ווי אין דיעזער קריעג פליהט די פאנטאזיע אפילו פון די קאל־טעסטע מענער בז צו אבסורדיטעט.

'איהר פרעגט מיך ווער עס איז פער־אנטוואָרטליך פאר דיעזער מלחמה. ווער עס פערטהיידיגט די רעכטע פון די פעל־קער, ווער עס האט געבראָכען די אינטער־נאציאָנאלע געזעצע און טריטיס, ווער עס שטעהט אָנגעקלאָגט פאר דער וועלטס גע־וויסען, און וועמען איך ווינש א זעג אין דיעזען קריעג. אייערע פראגען דערמאָהנען מיך אין דעם שפּריכוואָרט, אז איין קלו־נער מענש קען אוועקשטעלען מעהר קשיות ווי פיעל זעבען כיטרע קענען פערענטפע־רען.

עס איז פאראן זעהר ווינציג פראגען אויף דער וועלט אויף וועלכע מען זאָל קע־נען ענטפערען מיט א פאָזיטיווען יא אָדער ניין, אויב די פראגען ווערען ניט גע־שטעלט פון זיך אליין, ווייל דער ארט ווי יענער שטעלט די פראגען דיקטירט שוין דיעזען אנטוואָרט. אָבער איהר זייט צו־דריינגליך, איהר ווילט איך זאָל אייך זאָ־גען וואָס איך ווינש דעם פראנצויזישען פאָלק. אום צו זיין אויפריכטיג מיט אייך וועל איך אייך זאָגען אָז איך פערענעהם זיך אין לעבען זעהר וועניג מיט ווינשע און מיט געבעט צו הערצער כחות, איך בעטראכט, שטהריר א געוויסע לאנג בע־מיהע זיך צו פערשטעהן די לאנג און די אורזאכען וועלכע האבען זי ארויסגע־בראכט און די רעזולטאטען וועלכע זי קען ברענגען.

יעדענפאלס איך ווינש דער פראנצויזי שער רעגירונג יעדען גוטס און גליק. איך מוז אייך אָבער דאביי זאָגען, אז א זיעג פאר די עליים וועט פריהער פאר אלעס מיינען א זיעג פאר רוסלאנד און איך האלט עס פאר דעם גרעסטען אונגליק פער דער אייראָפּעאישער צווילייזאציאָן, אויב רוסלאנד זאָל ארויסטראָגען אפילו דעם קלענסטען זיעג פון דיעזער מלחמה. דאָס וועט מיינען א פערשטאָרקערונג פון דער רוסישער רעאקציאָן, אח יעדער וואָס ליעבט די פרייהייט פון די פעלקער און פון דעם איינצעלנעם מענש, מוז שווידערען און פערצווייפלען ביי דעם געדאנק, אז רוסלאנד זאָל זיין די זיעגערין.

איהר אָבער קענט עס ניט און ווילט עס ניט פערשטעהן, ביי אייך שטעהט פריי־הייט, וואהרהייט און רעכט אויף איין זייט, קאָרבאריי, גוואלד און אונטערדרי־קונג אויף דער צווייטער זייט. אין פראנק־רייך און אין ענגלאנד איז מען געצוואונ־גען צו דערשטיקען די שאנדטהאטען פון דער רוסישער רעגירונג געגען די פינלענ־דער און געגען אלע אנדערע רוסישע פעל־קער, וועלכע זי בענעהט איצט.

אלע קעמפענדע פעלקער צווייפלען ניט אויף איין מינוט, אז זייער קאמפּף, אז זייער זאך איז די געראָכטע, די אמת'ע און אז צו זיי בעלאנגט די סימפאטהיע און די שטיצע פון דער וועלט. איך אָבער בעטראכט די איצטיגע פעלקער שחיטה, דעם נאציאָן האס, אלס אן אונגעהויערען אונגליק פאר דער וועלט, אלס סימפּטאָ־מען פון א קומענדער שרעקליכער רע־אקציאָן.

לאמיר האָפען, אז אנשטאט רעאקצ־יאָן וועט די מלחמה ברענגען א פּארט־שריט פאר דער וועלט, וועט ענטוואפנען דעם בעוואפענטען פרידען און בעוואפ־נען די פעלקער מיט אמת'ע פריעדען.

א. ז—ן.

מ. העלער

176½ קווין סט. וועסט

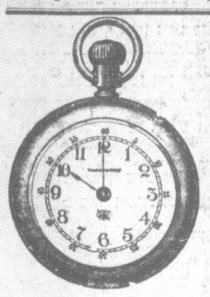

נייעס פיר אידען איין אידישן סטאָר פאר אידען

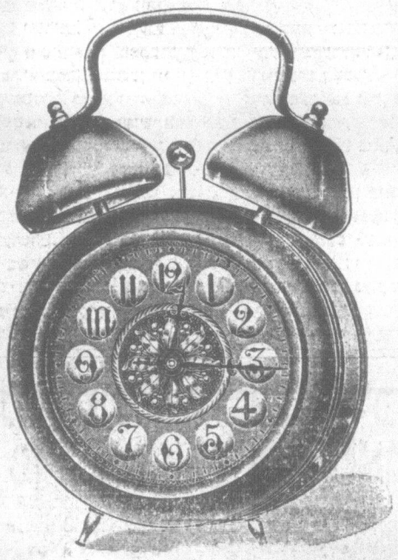

מיר מאכען אלערליי דזשולערי גלייך אויף'ן פלאץ. התונה רינגען ווייל איהר ווארט. מיר פיקסען אלערליי דזשולערי פאר דעם בילינגסטען פרייז

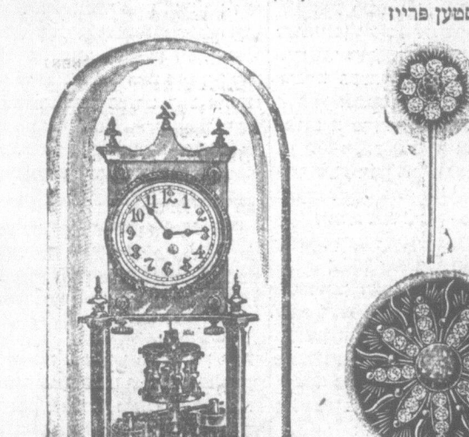

14 קערעט התונה רינגען 80 סענט א פענ־ווייט.
18 קערעט התונה רינגען $1.00 א פענ־ווייט.
וואטשעס געקלייבט גוט און גאראנטירט 40 סענט
מיין ספּרינגס 40 סענט, הייר־ספּרינגס 40 סענט דזשולס 40 סענט, סטעפּס 50 סענט.

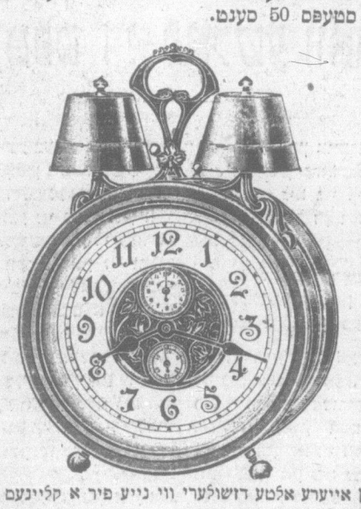

מיר מאכען אייערע אלטע דזשולערי ווי נייע פיר א קליינעם פרייז.
אלערליי ברילען ריכטיג געפּאסט צו אייערע אויגען 98 סענט.
מיר גיבען אייך ראיעלע סחורה פאר דעם בילינגסטען פרייז.

מ. העלער

176½ קווין סט. וועסט טראָנטאָ

די קרבנות פון די דראָגס

די יוניטעד סטייטס רעגיערונג פיהרט יעצט אָן איבער דעם גאנצען לאנד אן ענערגישען קאמפּף געגען דער דראָג מגיפה.

עס וועט פילייבט זיין איבעראשענד צו הערען דאָס אין ניו יארק איז דיעזע שרעקליכע מגיפה שטארק פערשפּרייט צווישען אידען. דר. פערי מ. ליכטענ־שטיין, דער פיזישען פון דעם ניו־יארקער סיטי פריזאָן, בעהויפּטעט דאָס פופציג פּראָצענט פון די „דראָג פיענדס" אין דעם סיטי פריזאָן זיינען אידען.

— איך גלויב אז עס איז געקומען די צייט — שרייבט דר. ליכטענשטיין — מיר זאָלען נעהמען ערנסט טראכטען וועגען דיעזער אָנשיקענעס און אָנווענדען מיטלען צו זעהן, אויב ניט אין גאנצען אויסזעהן קאָכטש אמווייניסטענס ניט דערלאָזען וויייטער זיך צו פערשפּרייטען די א געפעהרליכע דראָג־שכרות צווישען אונזערע ברידער. דיא געוואהנהייט צו געברויכען בעטויבונגס מיטלען איז א קללה אויף דער בעפעלקערונג. עס ריהרט אָן דאָס סאמע לעבען פון אונזער נעגענ־וואָרטיגען ווי אויך אונזער צוקונפטיגע דורות. עס רואינירט דעם מאָראלען און פיזישען כאראקטער פון אונזער פאָלק און אויסצואָרטען דיעזע פלאגע איז דערביבער פיעל וויכטיגער, ווי דער קאמפּף געגען שכרות אין אלגעמיין און אזוי וויכטיג ווי די בעקעמפּפונג פון טובערקולאָזיס, וואָ־רום זי איז איינע פון די הויפּט פאק־טאָרען וואָס פיהרען צו דער שרעקליכער קראנקהייט. דרייסיג פּראָצענט פון דיא קרבנות פון דראָג־שכרות זיינען אָנגע־שטעקט מיט דער ווייסער פלאגע און פון־ציג פּראָצענט פון די איבעריגע ענטוויק־לען שוואכע שטעלען אין זייערע לונגען.

די דראָגס וועלכע ווערען געוועהנליך געברויכט פון פיענדס זיינען: הערָאָין, קאָקעין, מאָפּין און אפיום. עס איז נאָנ־ליייכט צו צוגעוואָהנען זיך צו זיי און דער וואָס פערזוכט נאָר זייער טעם א פּאָאר מאָל וועט אזוי גיך פון זייער איינפלוס זיך שוין ניט בעפרייען.

די גענגסטערס זיינען געוועהנליך די אנעגטען וועלכע העלפען פערשפּרייטען די דראָג־שכרות צווישען דער בעפעלקערונג. זיי געהמען ארום פון איין פול רום צו א צווייטען און לערנען דיא לעדיג־געהער וואָס הענגען דאהט ארום, ווי צו געברוי־כען די געפעהרליכע דראָגס. אין מאנכע פעלע געברויכען זאָגאר דיא געגענגסטער גוואלד אין „איינצובערעכען" זייערע קרבנות מיט דיעזער געוואָהנהייט.

עס זיינען דאָ פערשיעדענע וועגען אין וועלכע דיא דראָגס ווערען געברויכט דער גרעסטער טהייל פיענדס ניט זיך אי־בער צום גענוס פון דראָג שכרות דורך איינציהען דעם גיפט דורך'ן נאָז, עס איז היינט צו טאָג אזא געוועהנליכע זאָך צו צוקוקען ווי „דאָפּ פיענדס" גיבען זיך איינע די אנדערע א שמעק פון דעם גיפ־טיגען דראָג אזוי ווי עס איז אין דיא אמאָליגע יאָהרען געווען א געוועהנליכע זאָך צוצוזעהן ווי מעהרסטע עלטערע אי־דען כאפּען א שמעק טאבאק פון איין טאבאקירקע. אז אנדער מיטעל צו געברוי־כען דיא דראָגס איז, מאכען אן איינשפּרי־צונג אין לייב דורך א היפּאָדרעמיק סי־רידזיש „דאָפּ פיענדס" וועלען אין דיא מעהרסטע פעלע ניט פערלירען קיין צייט און פערקאשערען דעם ארבעל און וועלען זיך לאָזען מאכען דיא איינשפּריצונג דורך די ארבעל פון דאָק און העמד אבו וואָס ניכער צו זיין אונטער דעם פערדער בענדען איינפלוס פון די דראָגס. א דרי־טער וועג ווי איינצונעהמען די דראָגס איז איינפאך מיט'ן מויל. און אָבוואָהל עס פיהלט זיך א שטארקע ביטערקייט פון די נוסטיגע סטימולאנטען, האלט עס א האָר ניט אָפּ די „פיענדס" צו געברוי־כען זיי אויף דיעזען אופן. אין גענענטהייל וואָס די ביטערקייט איז שטארקער, אלץ מעהר טעם זעהט אויס פיהלען זיי אין דעם. א פערטער וועג איז די דראָג צו סמוקען. אפיום ווערט געוועהנליך גע־ברויכט אויף דיעזען אופן. און לאָזט מיר אייך דאָ זאָגען, אז ניט נאָר מענער נאָר אויך פרויען זיינען קרבנות פון דיעזע דראָגס און צווישען קינדער זאָגאר האט דיעזע פלאגע זיך שוין פערשפּרייט נאָנץ שטארק.

ווי ווירקען דיעזע דראָגס אויפ'ן קערפּער?

ווען מען געברויכט זיי דורך שמעקען ווערט קודם כל דער נאז דורכגעלעכערט און מיט דער צייט ווערט דיעזער ארגאן איינגאנצען דעפארמירט. פון איינשפּרי־צונגען קרינט מען געשווירלעך און וואונ־דען איבער'ן קערפּער וועלכע פעראורזא־כען שטענדיג שמערצען. פון איינגעהמען דיא דראָגס מיט'ן מויל און פון סמוקען אפיום קרינען דיא פיענדס קאנסאמפּשאָן.

דיא דראָגס־שכרות פארדערט אלס איה רע קרבנות סאי באים סאי מיידלאך. איך האָב בעהאנדעלט זעכצעהן־יעהריגע באים מיין ברודער אין א מיניסטער אין דעם דענישען קאבינעט האָט גאר ניט צו טהון מיט דעם וואָס איך וועל דאָ זאָגען.

איהר זייט נערעכט ווען איהר שרייבט אז א מיניסטער שטעלט אין דעם דענישען קאבינעט איז גאר ניט אין פערגלייך מיט די געשעהענישען אן לוואוען, אן רהיימס, און וואָלט עס געווען אין מיין מאכט זייט זיכער, אז דער אינגליקליכער שיקזאל פון די דערמאָהנטע שטערט וואָלט געווים גע־ען אן אנדערער. ליידער איז עס אָבער ניט געווען אין מיין מאכט צו פערהינדע־רען און פראָטעסטירען, ווען געוואָלט איז רעכט, איז ניט מעהר ווי זיך מאכען צום נארען. ווען איך זאָל זיך דארפען פער־נעהמען מיט נוצלאָזע פראָטעסטען אלע מאָהל, ווען אין דער וועלט קומען פאר גרויליטהאטען וואָלט מיר פשוט קיין צייט ניט געבליבען פאר עפעס אנדערש.'

וואָס דענעמארקס שטעלונג צו דייטש לאנד אנבעטרעפט, בעזאָטערס אין בעצוג צו דער שלעזוויגען פראגע, האָב איך שוין אָפט מיין מיינונג וועגען דעם ארויסגע־זאָגט, אזוי איהר וועט מיך ניט קענען בעשולדיגען דאָס מיינע מיינונגען. זיינען געשאפען געוואָרען ערשט אין דיעזער מלחמה.

איהר בעהויפּטעט אז עס איז א גרויסע פיינהייט פון דענעמארק, וואָס זי ענטזאגט זיך אָנצוגרייפען דייטשלאנד. איהר פרעגט וואָס פא ראָלע מיר דענער ערוואָרטען צו שפּיעלען אין יענעם גרוי־סען מאָמענט ווען מען וועט ריידען פון שלום. מיט וואָס פאר א רעכט מיר וועלען קענען בעטען ביי די עליים אז זיי זאָלען אונז צוריק געבען די פראָווינצען? דיע־זע פראגען צייגען אז איהר זייט גאר ניט בעקאנט מיט אונזערע פערהעלטניסע. קיין מענש אין דענעמארק וואָס האט נור דעם מינדעסטען פאָליטישען בעגריף, האט ניט דעם וואונש און וועט קיינמאָהל ניט פערלאנגען אז דענעמארק זאָל הערשען אי־בער א בעפעלקערונג וועלכע איז ניט דע־ניש און ווען נור מיט ברוטאלער מאכט וועט מען מוזען ארויפצווינגען דעם דענ־שען נאציאָנאלען גייסט. ווייל איהר דארפט וויסען, אז די גרעסטע מעהרהייט פון יענע הערצאָגטהימען זיינען דייטשען דורך און דורך. איהר רעדט גלייך ווי איהר וואָלט דיעזע פּראָווינצען שוין געהאט אין אייער האנד. עס איז דאָך נאריש צו בע־טען עפּעס ביי אימיצען ווען האט ניט צו געבען. דערווייל איז דייטשלאנד נאָך דער בעל הבית איבער שלעזוויג און ניט די עליים."

מערקווירדיג ווי אין דיעזער קריעג פליהט די פאנטאזיע אפילו פון די קאל־טעסטע מענער בז צו אבסורדיטעט.

'איהר פרעגט מיך ווער עס איז פער־אנטוואָרטליך פאר דיעזער מלחמה. ווער עס פערטהיידיגט די רעכטע פון די פעל־קער, ווער עס האט געבראָכען די אינטער־נאציאָנאלע געזעצע און טריטיס, ווער עס שטעהט אָנגעקלאָגט פאר דער וועלטס גע־וויסען, און וועמען איך ווינש א זעג אין דיעזען קריעג. אייערע פראגען דערמאָהנען מיך אין דעם שפּריכוואָרט, אז איין קלו־נער מענש קען אוועקשטעלען מעהר קשיות ווי פיעל זעבען כיטרע קענען פערענטפע־רען.

עס איז פאראן זעהר ווינציג פראגען אויף דער וועלט אויף וועלכע מען זאָל קע־נען ענטפערען מיט א פאָזיטיווען יא אָדער ניין, אויב די פראגען ווערען ניט גע־שטעלט פון זיך אליין, ווייל דער ארט ווי יענער שטעלט די פראגען דיקטירט שוין דיעזען אנטוואָרט. אָבער איהר זייט צו־דריינגליך, איהר ווילט איך זאָל אייך זאָ־גען וואָס איך ווינש דעם פראנצויזישען פאָלק. אום צו זיין אויפריכטיג מיט אייך וועל איך אייך זאָגען אָז איך פערענעהם זיך אין לעבען זעהר וועניג מיט ווינשע און מיט געבעט צו הערצער כחות, איך בעטראכט, שטהריר א געוויסע לאנג בע־מיהע זיך צו פערשטעהן די לאנג און די אורזאכען וועלכע האבען זי ארויסגע־בראכט און די רעזולטאטען וועלכע זי קען ברענגען.

יעדענפאלס איך ווינש דער פראנצויזי שער רעגירונג יעדען גוטס און גליק. איך מוז אייך אָבער דאביי זאָגען, אז א זיעג פאר די עליים וועט פריהער פאר אלעס מיינען א זיעג פאר רוסלאנד און איך האלט עס פאר דעם גרעסטען אונגליק פער דער אייראָפּעאישער צווילייזאציאָן, אויב רוסלאנד זאָל ארויסטראָגען אפילו דעם קלענסטען זיעג פון דיעזער מלחמה. דאָס וועט מיינען א פערשטאָרקערונג פון דער רוסישער רעאקציאָן, אח יעדער וואָס ליעבט די פרייהייט פון די פעלקער און פון דעם איינצעלנעם מענש, מוז שווידערען און פערצווייפלען ביי דעם געדאנק, אז רוסלאנד זאָל זיין די זיעגערין.

איהר אָבער קענט עס ניט און ווילט עס ניט פערשטעהן, ביי אייך שטעהט פריי־הייט, וואהרהייט און רעכט אויף איין זייט, קאָרבאריי, גוואלד און אונטערדרי־קונג אויף דער צווייטער זייט. אין פראנק־רייך און אין ענגלאנד איז מען געצוואונ־גען צו דערשטיקען די שאנדטהאטען פון דער רוסישער רעגירונג געגען די פינלענ־דער און געגען אלע אנדערע רוסישע פעל־קער, וועלכע זי בענעהט איצט.

אלע קעמפענדע פעלקער צווייפלען ניט אויף איין מינוט, אז זייער קאמפּף, אז זייער זאך איז די געראָכטע, די אמת'ע און אז צו זיי בעלאנגט די סימפּאטהיע און די שטיצע פון דער וועלט. איך אָבער בעטראכט די איצטיגע פעלקער שחיטה, דעם נאציאָן האס, אלס אן אונגעהויערען אונגליק פאר דער וועלט, אלס סימפּטאָ־מען פון א קומענדער שרעקליכער רע־אקציאָן.

לאמיר האָפען, אז אנשטאט רעאקצ־יאָן וועט די מלחמה ברענגען א פּארט־שריט פאר דער וועלט, וועט ענטוואפנען דעם בעוואפענטען פריעדען און בעוואפ־נען די פעלקער מיט אמת'ע פריעדען.

א. ז—ן.

רוסלאנד וויל זיך נעהמען צוריק צו וואָרקאָ

די רוסישע רעגיערונג האט זיך פערבענקט נאָך'ן ביטערען טראָפּען. — די הכנסה וואָס די רעגיערונג האט אימער געהאט פון וואָדקא. רוסלאנד איז די גרעסטע אלקאָהאָל טרינקערין אין דער וועלט. — די טעמפּערענס בעוועגונג אין רוסלאנד.

אין רוסלאנד איז שוין ווידער גע־וואָרען א בעוועגונג דאָס מען זאָל ערלוי־בען צו פערקויפען דעם ביטערען טראָפּען דאָס הייסט אויף'ן פשוט'ען לשון וואָד־קא.

ווי בעוואוסט האט מען פערבאָטען דעם פערקויף פון וואָדקא ביז איבער דער מלחמה, אָבער ווי עס ווייזט אויס האט זיך די רוסישע רעגיערונג אליין געכאפּט אז זי האט געמאכט א שלעכטען שריט, ווייל וואָדקא איז אימער געשטאנען אויף'ן אוי־בען אן פון דעם רוסישען בודזשעט, און יעצט איז עס ניטא. דעם איינקופּס וואָס די רעגיערונג האט געהאט פון שנאפּס האט זי ניט געהאט פון קיין שום אנדער זאך. דער שנאפּס איינקופּט איז אין רוסלאנד געווען גרעסער זאָגאר פון דעם איינזעגבאהן איינקופּס. די פאָלגענדע צי־פערען וועלען געבען דעם לעזער א בע־גריף וואָס פאר אז אוצר דער ביטערער טראָפּען איז פאר רוסלאנדס פּראָפּיטען.

אין יאָהר 1913 איז דער איינקופּס פון גאנצען לאנד געווען 3,415,000,000 רובעל.

פון דעם האבען מאָנאָפּאָלען אליין אריינגעבראכט 900,000,000 רובעל.

די צווייטע גרויסע איינגאהמע איז געווען פון די איינזעגבאהנען, דאָס האט בעטראָפּען 813,000,000 רובעל, אָבער אליין ניט אזוי גרויס ווי פון די מאָנאָפּאָל־קעס.

רוסיסשער שנאפּס האט אין זיך אימער מעהר ווי 40 פּראָצענט אלקאָהאָל, און אין פערגלייך רוסלאנד מיט אלע אנדערע נאַצ־יאָנען פערברויכט רוסלאנד מעהר אלקאָהאָל איידער וועלכע עס איז אנדער אין דער וועלט.

רוסלאנד פערברויכט יעהרליך 290,000,000 גאלאָן אלקאָהאָל.

די פעראיינינטע שטאאטען, וועלכע זיי־נען אויך ניט קיין קליינע אלקאָהאָל טרינ־קער און האבען זיך אמאָהל געדעכענט פאר די גרעסטע טרינקער אין דער וועלט פערברויכען בלויז 140,000,000 גאלאָן אלקאָהאָל, דאָס הייסט מיט הונדערט מיל־יאָן גאלאָן וועניגער יעדען יאָהר איידער רוסלאנד, דערפאר טרינקען די פעראיי־ניגטע שטאאטען מעהר ביער און ווייניגען, איידער רוסלאנד. ביער און אנדערע אימ־פּאָרטירטע ווייניגען ווערען אין רוסלאנד פערברויכט 230,000,000 גאלאָן אין אין די פעראיינינגטע שטאאטען פיעל מעהר. ווי טרינקען אויס 2.000,000,000 גאלאָן. אויף דעם זיינען די אמעריקאנער גרויסע העלדען, ווייל פאר גרויסע ביער טרינקען רעכענען זיך די דייטשען, און ווי טרינקען אויס דעם העלפט ביער אין פערגלייך מיט די אמעריקאנער. די דייטשען טרינקען אויס ביער און ווין 1,700,000,000 גאלאָן יעהרליך.

מיט דעם וואָס די מאָנאָפּאָלען זיי־נען צונעלאָכט געוואָרען פאר איבער דער מלחמה געפינט זיך רוסלאנד אין גרויסער פערלעגענהייט. איהר יעהרליכע הכנסה איז פיעל קלענער געוואָרען און דעריבער ווערט געזוכט א היתר ווי אזוי מען זאָל זיי קענען צוריק עפּענען, אָבער עס וועט זיין גאנץ שווער פאר ניקאָלאיען צו מאַ־כען יעצט א כוס'ע אביבער א מאָנאָפּאָלקע, ווייל פאר דער צייט וואָס שנאפּס איז אין רוסלאנד פערבאָטען געוואָרען, האט זיך די רוסישע טעמפּערענס בעוועגונג פיעל געשטארקט. זייערע אקציעס זאָ צו זאָגען זיינען געשטיגען. די דומא דעפּו־טאטען וועלכע זיינען מיט א קליינער אויסנאהמע פאר א ניכטערער רוסלאנד וועלען שוין יעצט ניט דערלאָזען די מאָ־נאָפּאָלען זאָלען זיך אזוי שנעל עפּענען.

די דריטע דומא האט געהאט גע־מאכט אין רוסלאנד א געזעץ בנוגע די מאָנאָפּאָלען אָבער צוליעב דער מלחמה איז דאָס ניט געווען אויפ'ן אָדער פולע רעכטע צו טהאָן מיט די מאָנאָפּאָלען וואָס זיי ווילען אָדער וואוטען אז מען זאָל די מאָנאָפּאָל פון דאָרף צונעהמען אָדער עס זאָל בלייבען. עס האט אָבער ניט געמיינט אז די מאָנאָפּאָל וועט צונע־נומען ווערען וועט מען קענען פערקויפען שנאפּס פריוואט, דאָס איז געווען א פער־שטענדליכע זאך אז ניט, די פּויערים וועלכע וואָלטען געשטימט געגען מאָנאָ־פּאָלען וואָלטען זיך בעדארפט איינהאל־טען און פשוט ניט טרינקען. צו דעם האט די דומא אויך צונעגעבען דאָס וועגען דער פראגע מעגען פרויען אויך זיך בעטהיליי־גען.

די דומא דעפּוטאטען האבען זיך גע־ריכט דאָס אין פיעלע דערפער וועלען די מאָנאָפּאָלען אין גאנצען אָבגעשאפט וועד־רען ווייל די מעהרסטע פרויען וועלען שטימען געגען מאָנאָפּאָלען און דעריבער האָט שוין די דומא אויך געהאט אין זי־נען אז דאָס וואָס די רעגיערונג וועט פער־לירען אין מאָנאָפּאָלען זאָל זי געווינען דערמיט וואָס זי וועט אָבקויפען פערשיע־דענע פּריוואטע אייזענבאהנען און פער־וואנדלען אין רעגיערונגס באהנען.

ווי געזאָגט האט עס די מלחמה קאליע געמאכט. דער געזעץ וועלכער איז געשאָ־פען געוואָרען האָט בלויז בעדארפט אויס־געפיהרט ווערען, נור אָט איז די מלחמה אויסגעבראָכען און אנשטאט דעם אז די פּויערים זאָלען שטימען צו מען זאָל אָ־האלטען א מאָנאָפּאָל אָדער ניט, איז ארויס דער אלהעכסטער בעפעהל פון דעם צאר פון אלע רוסען אז דעם ביטערען טראָפּען טאר מען אין גאנצען ניט פערקויפען, אין דעם בעפעהל איז אויך געווען דאָס ר־יעניגע וועלכע האבען לייסענס צופערקויפען פען ביער און אנדערע ווייניגען טאָרען ניט סערווירען קיינע פון די משקאות סיידען עס איז דאָ א מיליטערישע ערלויבניס דער צו. איבערהויפּט מוז דאָס אָבגעהיט ווע־רען אין די שטעדט וועלכע שטעהען אונ־טער קריעגס צושטאנד און די מענשען וועלכע וועלען דאָס איבערטרעטען וועלען אזוי טאקי געמשפּט ווערען.

דאָס איז אָבער בלויז געווען גע־וואָרען נור דאן ווען די מלחמה איז גע־ווען גאָר אין אָנפאנג ווען די מאָבילי־זאציעס זיינען אָנגעגאנגען און מע האָט מורא געהאט פאר די רוסישע מוזשיקעס. יעצט אָבער ווען די מערהסטע סאָלדאטען זיינען אויף די שלאכטפעלדער זוכט מען צו מאכען א היתר צו פערקויפען שנאפּס בלויז אין די שטעדט וועלכע זיינען ניט אונטער קריעגס צושטאנד.

אָבער די רומא דעפּוטאטען וועלכע זיי־נען פאר טעמפּערענס וועלען דאָס ניט דערלאָזען, זיי וועלען זוכען דורכצופיהרען דעם געזעץ וועלכער איז איבעראל אָכגע־נומען געוואָרען אז די מוזשיקעס האבען דאָס רעכט ארויסצואוואנדערען די מאָנאָ־פּאָלען.

ווי געזאָגט האט עס די מלחמה קאליע געמאכט. דער געזעץ וועלכער איז געשאָ־פען געוואָרען האָט בלויז בעדארפט אויס־געפיהרט ווערען, נור אָט איז די מלחמה אויסגעבראָכען און אנשטאט דעם אז די פּויערים זאָלען שטימען צו מען זאָל אָ־האלטען א מאָנאָפּאָל אָדער ניט, איז ארויס דער אלהעכסטער בעפעהל פון דעם צאר פון אלע רוסען אז דעם ביטערען טראָפּען טאר מען אין גאנצען ניט פערקויפען, אין דעם בעפעהל איז אויך געווען דאָס ר־יעניגע וועלכע האבען לייסענס צופערקויפען פען ביער און אנדערע ווייניגען טאָרען ניט סערווירען קיינע פון די משקאות סיידען עס איז דאָ א מיליטערישע ערלויבניס דער צו. איבערהויפּט מוז דאָס אָבגעהיט ווע־רען אין די שטעדט מוז דאָס אָבגעהיט ווע־רען אין די שטעדט וועלכע שטעהען אונ־טער קריעגס צושטאנד און די מענשען וועלכע וועלען דאָס איבערטרעטען וועלען אזוי טאקי געמשפּט ווערען.

דאָס איז אָבער בלויז געווען גע־וואָרען נור דאן ווען די מלחמה איז גע־ווען גאָר אין אָנפאנג ווען. די מאָבילי־זאציעס זיינען אָנגעגאנגען און מע האָט מורא געהאט פאר די רוסישע מוזשיקעס. יעצט אָבער ווען די מערהסטע סאָלדאטען זיינען אויף די שלאכטפעלדער זוכט מען צו מאכען א היתר צו פערקויפען שנאפּס בלויז אין די שטעדט וועלכע זיינען ניט אונטער קריעגס צושטאנד.

אָבער די רומא דעפּוטאטען וועלכע זיי־נען פאר טעמפּערענס וועלען דאָס ניט דערלאָזען, זיי וועלען זוכען דורכצופיהרען דעם געזעץ וועלכער איז איבעראל אָכגע־נומען געוואָרען אז די מוזשיקעס האבען דאָס רעכט ארויסצואוואנדערען די מאָנאָ־פּאָלען.

די טעמפּערענס בעוועגונג איז יעצט אין רוסלאנד זעהר א שטארקע, און עס וועט זיין גאנץ שווער פאר דער רעגיערונג צו ברענגען די טרינקער צום קרעמעל, און אויב דאָס וועט איהר געלינגען וועט עס זיין שווער ווייל די מעהרסטע טרינקער האבען געלערנט אז מען זאָל אָ־האלטען א מאָנאָפּאָל אָדער ניט, איז ארויס דער אלהעכסטער בעפעהל פון דעם צאר פון אלע רוסען אז דעם ביטערען טראָפּען טאר מען אין גאנצען ניט פערקויפען, אין דעם בעפעהל איז אויך געווען דאָס ר־יעניגע וועלכע האבען לייסענס צופערקויפען פען ביער און אנדערע ווייניגען טאָרען ניט סערווירען קיינע פון די משקאות סיידען עס איז דאָ א מיליטערישע ערלויבניס דער צו. איבערהויפּט מוז דאָס אָבגעהיט ווע־רען אין די שטעדט מוז דאָס אָבגעהיט ווע־רען אין די שטעדט וועלכע שטעהען אונ־טער קריעגס צושטאנד און די מענשען וועלכע וועלען דאָס איבערטרעטען וועלען אזוי טאקי געמשפּט ווערען.

דאָס איז אָבער בלויז געווען גע־וואָרען נור דאן ווען די מלחמה איז גע־ווען גאָר אין אָנפאנג ווען. די מאָבילי־זאציעס זיינען אָנגעגאנגען און מע האָט מורא געהאט פאר די רוסישע מוזשיקעס. יעצט אָבער ווען די מערהסטע סאָלדאטען זיינען אויף די שלאכטפעלדער זוכט מען צו מאכען א היתר צו פערקויפען שנאפּס בלויז אין די שטעדט וועלכע זיינען ניט אונטער קריעגס צושטאנד.

אָבער די רומא דעפּוטאטען וועלכע זיי־נען פאר טעמפּערענס וועלען דאָס ניט דערלאָזען, זיי וועלען זוכען דורכצופיהרען דעם געזעץ וועלכער איז איבעראל אָכגע־נומען געוואָרען אז די מוזשיקעס האבען דאָס רעכט ארויסצואוואנדערען די מאָנאָ־פּאָלען.

ווי געזאָגט האט עס די מלחמה קאליע געמאכט. דער געזעץ וועלכער איז געשאָ־פען געוואָרען האָט בלויז בעדארפט אויס־געפיהרט ווערען, נור אָט איז די מלחמה אויסגעבראָכען און אנשטאט דעם אז די פּויערים זאָלען שטימען צו מען זאָל אָ־האלטען א מאָנאָפּאָל אָדער ניט, איז ארויס דער אלהעכסטער בעפעהל פון דעם צאר פון אלע רוסען אז דעם ביטערען טראָפּען טאר מען אין גאנצען ניט פערקויפען, אין דעם בעפעהל איז אויך געווען דאָס ר־יעניגע וועלכע האבען לייסענס צופערקויפען פען ביער און אנדערע ווייניגען טאָרען ניט סערווירען קיינע פון די משקאות סיידען עס איז דאָ א מיליטערישע ערלויבניס דער צו. איבערהויפּט מוז דאָס אָבגעהיט ווע־רען אין די שטעדט מוז דאָס אָבגעהיט ווע־רען אין די שטעדט וועלכע שטעהען אונ־טער קריעגס צושטאנד און די מענשען וועלכע וועלען דאָס איבערטרעטען וועלען אזוי טאקי געמשפּט ווער